

СТАНОВИЩЕ

от д-р Стефанка Иванова

на дисертационния труд на **Веселин Даниелов Данов**

СУ „Климент Охридски“, Исторически факултет

Катедра Археология

На тема :“ Керамични съдове и малка пластика от селището от ранния енеолит при Градешница“

За присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Представеният труд обхваща 2 тома. Първият том (206 стр текст и 24 стр.цитирана литература) съдържа: увод, девет глави, заключение и цитирана литература Във втория том са включени карти, фигури, табла и подробен каталог – опис (включително на всички илюстрирани цели форми.)

Графичната документация е добре изработена, схемите и таблиците са ясни и информативни, рисунките на съдовете и детайлите са многобройни и добре изпълнени

Улеснение за читателя е включването в каталога на информация за публикациите в които е представен съда (ако вече е бил публикуван).

Авторът убедително мотивира избора на темата. Излага ясно поставените цели и конкретните задачи, които трябва да реши за постигането им. Коректно очертава реалните граници на възможностите за научни изследвания, ограничени от спецификата на изследвания материал (стари разкопки, липса на по-точни стратиграфски данни, непълна първична документация).

Във въвеждащите глави (глава Първа и Втора) дисертантът дава изчерпателна информация за резултатите от досегашните проучвания на културата Градешница-Слатино-Дикили Таш (Глава Първа) и от системните археологически проучвания на праисторическото селище при Градешница (Глава Втора).

В глава трета се разглеждат керамичните съдове от Градешница. Коректно са изложени използваните до сега от различни изследователи класификационни схеми. Авторът представя прилаганата в труда му класификационна система. Подбраните критерии са йерархично структурирани и позволяват пълна и еднозначна характеристика на анализирания съдове. Класификационният списък е отворен и дава възможност за вмъкване на новооткрити форми. Използването му при обработката на материалите осигурява много добри резултати и при сравнителните анализи.

В трета глава освен детайлния опис на разграничените седем групи съдове са описани и видовете украси. Украсите са разгледани във връзка с типа съд, върху който се намират и мястото им върху него. Този метод разширява възможностите за пълни и прецизни сравнителни анализи

При сравнителните анализи на различните типове съдове от Градешница с форми от Слатино, Ситагри, Дикили Таш, комплекса Криводол-Сълкуца и други селища авторът показва добро познаване на материала и интерпретацията на изследователите им. Това му дава възможност да прави подробни обобщения за резултатите от сравнителните анализи. Анализът на материалите от фонда на музея позволяват на дисертанта да открие елементи не отразени в публикуваните вече материали. Това му дава възможност при сравнителните анализи да открие различия със сравняваните културни комплекси и води до нов поглед в регионален и хронологически аспект.

В глава 4 се разглежда антропоморфната пластика от Градешница. Авторът прави преглед на публикуваните до този момент схеми за изграждане на фигурките. Ползва тази основа и допълвайки с нови наблюдения анализира технологичния процес на най-разпространените в Градешница фигурки, разграничавайки в него девет основни етапа. Предмет на класификация са както антропоморфни фигурки - апликации, така и отделни фигурки. При анализите както на фигурките, така и на техните елементи авторът прилага разработени вече класификации, като коректно прави преглед на създадените до сега. Анализите на видовете украса, техниката на украса и мястото ѝ върху изправените и седящи женски фигурки е важна част от обширния анализ на антропоморфната пластика.

В края на глава 4 са отразени резултатите от сравнителните анализи между идолите от различни обекти. Сравненията се основават на различните детайли на фигурките, което изисква много добро познаване на материала.

По същата схема са изследвани и зооморфната пластика, жертвениците, моделите на сгради, моделите на мебели (глави 5-8).

Дисертантът показва много добро познаване на материала и резултатите от проучванията на специалистите. Опитва се и успява да предложи оригинални собствени интерпретации на детайлите. При анализите убедително подкрепя заключенията си. Не се опитва да надхвърли интерпретационните възможности на материалите които изследва за сметка на неподкрепени със сигурни данни заключения.

В заключителната част авторът систематизира резултатите от сравнителните анализи и изводите за хронологичните етапи, културните съвпадения и разлики

и за регионалните характеристики на керамиката в рамките на културните комплекси Градешница-Слатино-Дикили Таш и Криводол-Салкуца.

В 11 позиции са систематизирани реалните научни приноси на представеното проучване. Тяхната значимост определя задължителното присъствие на представения труд във всяко сериозно изследване на каменно медната епоха

Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността си и способности за самостоятелни научни изследвания – „изисквания, задължителни за придобиване на научната степен “доктор“.

Предвид изложеното **оценявам представения труд като отличен и напълно отговарящ на изискванията за придобиване от Веселин Даниелов Данов на научно-образователната степен „доктор“**

Доц. д-р Стефанка Иванова

София, 16.02.2017